Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районы
Арча муниципаль берәмлеге
Арча шәһәре
Башкарма комитеты
422000, ТР, Арча ш., мәйдан Советы, 27
тел. 3-15-25, 3-12-35

Муниципальное образование
город Арск
Арского муниципального района
Республики Татарстан
Исполнительный комитет
города Арск
422000, РТ, г.Арск, площадь Советская, 27
тел. 3-15-25, 3-12-35

КАРАР

« 23 » декабрь 2021ел № 274

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге җирләреннән файдалану һәм аларны саклау» муниципаль программасын раслау турында» Арча муниципаль районы Башкарма комитетының 2021 елның 13 июлендәге 74 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хакында

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясендә җирләрне саклауны гамәлгә ашыру максатларында, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 179 ст., ст., Россия Федерациясе Җир кодексының 11,13 статьясы нигезендә, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»06.10.2003 елныд 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына таянып, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Арча шәһәре Башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Арча шәһәре Башкарма комитеты карары белән расланган «2021-2023 елларга Арча шәһәре муниципаль берәмлегенең җирләреннән файдалану һәм аларны саклау» муниципаль программасына үзгәрешләр кертергә һәм аны кушымта нигезендә яңа редакциядә бәян итәргә.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсмих хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга (http:pravo.tatarstan.ru) һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтында урнаштыру юлы белән халыкка игълан итәргә (http:arsk.tatarstan.ru).

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Арча шәһәре башкарма
комитеты җитәкчесе Р.Ф.Касыймов

Арча шәһәре
Башкарма комитетының
____________ ел, №__
карарына кушымта

«2021-2023 елларга Арча шәһәре муниципаль берәмлегенең җирләреннән файдалану һәм аларны саклау» муниципаль программасы

«2021-2023 елларга Арча шәһәре муниципаль берәмлегенең җирләреннән файдалану һәм аларны саклау» муниципаль программасы паспорты

Программаны эшләү өчен нигезләр	РФ Җир кодексы, "Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон
Заказчы	Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Арча шәһәре Башкарма комитеты
Программаны төп эшләүче	Арча шәһәре Башкарма комитеты
Программаның төп бурычы	Арча шәһәре муниципаль берәмлегенең җирләреннән файдалану һәм аларны саклауны гамәлгә ашыру
Программаның билгеләнеше	Арча шәһәре муниципаль берәмлегенең җирләреннән файдалану һәм аларны саклауны мәсьәләләрен чишү
Программаны гамщлгщ ашыру срогы	2021-2023 еллар
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтиҗәләре һәм нәтиҗәлелек күрсәткечләре	Җирдән файдалануны тәртипкә салу, җирләрне нәтиҗәле файдалану һәм саклау, бозылган җирләрне торгызу һәм халыкның экологик куркынычсызлыгын һәм аның тормыш сыйфатын күтәрү

Программаны гамщлгщ ашыруны къзщтеп тору	Арча шәһәре Башкарма комитеты
Программаны гамщлгщ ашыру механизмы	Җирләрне саклау һәм рациональ файдалану буенча хуҗаларның һәм кулланучыларның эшчәнлеген координацияләү Арча шәһәре Башкарма комитеты тарафыннан башкарыла. Программаны аныклау кирәк булганда үткәрелә.
Муниципаль программаны финанслау чыганаклары һәм күләмнәре	Программаны үтәү муниципаль берәмлек бюджеты һәм оешмалар акчалары хисабына башкарыла. Муниципаль берәмлек бюджеты акчалары хисабына программаны финанслау күләме __,0 мең сум тәшкил итә, шул исәптән: 2022 ел – __,0мең сум 2023 ел – __,0 мең сум
Программаны үтәүне күзәтеп торуны оештыру	Программаны гамәлгә ашыруны Арча муниципаль районы Башкарма комитеты контрольдә тота.

1. **Муниципаль программаны гамәлгә ашыру өлкәсендә төп проблемалар һәм агымдагы торышына тасвирлама**

Җир-әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аны куллану башка табигать объектлары: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сулар, файдалы казылмалар һәм җир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйле. Җирне куллану һәм саклаудан башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Җирнең хуҗасызлыгы якын киләчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәк, җирнең өске катламы - туфрак җимерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бөтен табигать комплексының экологик начараюына китерәчәк.

«2021-2023 елларга Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге җирләреннән файдалану һәм аларны саклау» муниципаль программасы (алга таба - Программа) икътисадны ныгыту максатыннан, җир ресурсларыннан нәтиҗәле һәм рациональ файдалану һәм идарә итү буенча дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруны тәэмин итә торган җирләрдән файдалану һәм саклау өчен уңай шартлар тудыруга юнәлтелгән.

Җир фондының күбесен төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык чылбырының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер бурычлар йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә, бер буынның дөрес эшләве бозылу, урманмы ул, хайваннар дөньясымы, җир

экосистемасының бөтенлеге бозылуга китерә.

Җирне рациональ файдаланмау, аңа хуҗасыз караш аның функцияләре бозылуга, табигый үзлекләре кимүгә сәбәп була.

Җирләрне саклау җирдән нәтиҗәле файдаланганда гына уңышлы булырга мөмкин.

«Арча шәһәре» муниципаль берәмлегенең тотрыклы социаль-икътисади үсеше һәм анда яшәүчеләрнең имин экологик яшәеше проблемалары бүгенге этапта җирләрне саклау һәм куллану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл җирлеге дәрәҗәсендә җирләрне саклау һәм куллану буенча җирле проблемаларны мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, хәзерге вакытта яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буын мәнфәгатьләрендә тулы, комплекслы һәм акыллы итеп хәл итәргә мөмкин.

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясендә рөхсәт ителгән төрле җир кишәрлекләре бар.

Иң кыйммәтле җирләр-авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр.

Җирлек территориясендәге көтүлекләр мәдәни-техник торышы буенча, нигездә, чиста. Көтүлекләр шәхси ярдәмче хуҗалыклар тарафыннан файдаланыла.

Көтүлекләргә, барлык кулланучыларны да исәпкә алсак, артык зыян килмәгән. Җирлектәге барлык көтүлекләрдә дә яшел үлән күп.

Гомумән алганда, җирләрнең экологик торышы яхшы, әмма рөхсәтсез ясалган чүплекләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары

Җирлек территориясендә җирләрдән файдалану һәм саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары түбәндәгеләрдән гыйбарәт: Арча шәһәре Башкарма комитеты эшчәнлегенең законлылыгы һәм ачыклыгы, хисаплылык һәм күзәтчелек, нәтиҗәлелек.

Муниципаль программаның максаты-җирләрне һәм туфракларны пычрату, юкка чыгару, начарайту, бозу һәм башка тискәре йогынты ясамау, шулай ук җирләрне рациональ файдалануны, шул исәптән авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм җирләрне яхшыртуны тәэмин итү.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- җитештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү;
- җирләрдән файдалану һәм саклау нәтиҗәлелеген арттыру, җирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру;
- яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу;

- җирләрне инвентаризацияләү.

Җирләрне инвентаризацияләү җирләрне начарайту, пычрату, чүпләү, бозу, хуҗалык эшчәнлегенең башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, максатчан кулланылмаган җир кишәрлекләренең, җирләрнең башка тасвирламаларының рөхсәт ителгәнчә файдаланылмавын ачыклау максатыннан башкарыла.

Әлеге Программаны тормышка ашыру җирдән файдалануны тәртипкә салуга, яңа җир кишәрлекләрен әйләнешкә кертүгә, авыл җирлегенең инвестицияләр җәлеп итүчәнлеген арттыруга, икътисадны үстерүгә, җирләрне нәтиҗәле файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

Программа чараларын үтәү нәтиҗәсендә:

1) торак пунктларны төзекләндерү;

2) җирләрнең сыйфатын яхшырту;

3) җирләрне нәтиҗәле файдалану тәэмин ителәчәк.

Программаны гамәлгә ашыру срогы-2021-2023 еллар.

3.Программаны үтәүгә күзәтчелек итүне оештыру

Программаны гамәлгә ашыруның барышын гамәлдәге законнар нигезендә Арча муниципаль районы Башкарма комитеты контрольдә тота.

4.Программаны гамәлгә ашыруның социаль-икътисади нәтиҗәлелеген бәяләү

Программаны тормышка ашыруның нәтиҗәлелеген бәяләү Арча муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан ел саен, хисап чорыннан соң килүче айның 1 мартына кадәр, Программаны үтәү вакыты дәвамында башкарыла.

Программаны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелегенә бәя- «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегенең социаль-икътисади үсешенә керткән өлешенә гомуми бәя бирү.

Программаны гамәлгә ашыру турында тиешле елдагы хисапта түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) фактта тотылган чыгымнарның гомуми күләме, шул исәптән финанслау чыганаклары буенча да;

2) Программа буенча ел дәвамында тәмамланган чаралар исемлеге;

3) ел дәвамында тәмамланмаган чаралар исемлеге һәм тәмамланмау проценты;

4) Программа чараларын вакытында тәмамламау сәбәпләрен анализлау;

5) өстәмә финанслау чыганакларын һәм Программа максатларына ирешүнең башка алымнарын җәлеп итү яки Программаны алга таба гамәлгә ашыруны туктату турында тәкъдимнәр.

5. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтиҗәләре

Әлеге программаны гамәлгә ашыру җирдән файдалануны тәртипкә салуга, җирләрне нәтиҗәле файдалануга һәм саклауга, бозылган җирләрне торгызуга, авыл җирлеге халкының экологик куркынычсызлыгын һәм аның тормыш сыйфатын күтәрүгә, авыл җирлегенең инвестицион җәлеп итүчәнлеген күтәрүгә, икътисад үсешенә, шулай ук салым салу базасын арттыруга ярдәм итәчәк.

Программа чараларын үтәү нәтиҗәсендә түбәндәгеләр тәэмин ителәчәк:
1) торак пунктларны төзекләндерү;
2) җирләрнең сыйфат характеристикасын яхшырту;
3) җирләрне нәтиҗәле файдалану.

6.Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясендә җирләрне саклау һәм файдалану нәтиҗәлелеген арттыру буенча чаралар планлаштырылды.

N	Чара исеме	Финанслау чыганагы күрсәтелгән финанс белән тәэмин итү (мең сум)	Башкаручы	Үтәү срогы	Җаваплы зат
1.	Җирләргә инвентаризация ясау	Акча каралмаган	Җирлекнең башкарма комитеты	Киләсе елның 15 июленә кадәр ярты елга кимендә 1 тапкырн	Башкарма комитет җитәкчесе
2.	Җирдән файдалану, линия корылмалары объектлары, юл челтәре, чикләнгән файдалану җирләре, сыйфат күрсәткечләре белән җирләрнең бердәм банкын формалаштыру һәм алып бару	Акча каралмаган	Җирлекнең башкарма комитеты	Киләсе елның 15 гыйнварына кадәр елга 1 тапкыр	Башкарма комитет җитәкчесе

3.	"Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге торак пунктлары территорияләрен төзекләндерү һәм яшелләндерү	__ сум муниципаль берәмлек бюджет акчасы	Җирлекнең башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе
4.	Авыл хуҗалыгы җирләрен агачлар һәм куаклар, чүп үләннәре үсүдән саклау буенча чаралар үткәрү һәм зарарлы организмнардан саклау	___ сум җирдән файдаланучылар акчасы	Җирләр урнашкан урын буенча	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе
5.	Деградациягә, пычрануга, чүп-чар басуга һәм хуҗалык эшчәнлегенең башка тискәре (зарарлы) йогынтысына дучар ителгән җирләрне яхшырту һәм торгызуны тәэмин итү	____ сум җирдән файдаланучылар акчасы	Җирләр урнашкан урын буенча	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе
6.	Җирлекнең җир кишәрлекләрен максатчан билгеләнешен һәм рөхсәт ителгән файдалану режимының үтәлешен контрольдә тоту	Акча каралмаган	Җирлекнең башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе
7.	Җирлек территориясен чүп-чардан, шул исәптән рөхсәтсез	__ сум муниципаль	Җирлекнең башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе

	чүплеклэрдэн чистарту буенча даими чаралар оештыру	бөрэмлек бюджет акчасы			
8.	Ашламалар, агулы химикатлар һәм башка куркыныч химик яки биологик матдәләр белән эш итү кагыйдәләрен бозу нәтиҗәсендә туфракның уңдырышлы катламы агулану, пычрану, бозылу яки юк ителү фактлары ачыклану.	__ сум муниципаль берәмлек бюджет акчасы	Җирлекнең башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе
9.	Җир законнарын бозу фактлары буенча җаваплылыкка тарту өчен материалларны РФ законнары белән каралган тәртиптә дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәте идарәсенең Арча һәм Әтнә районнары буенча муниципальара бүлегенә җибәрү.	__ сум муниципаль берәмлек бюджет акчасы	Җирлекнең башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе

10.	Җир кишәрлекләреннән файдалану экологик хәлнең начараюына китергән фактлар ачыклану	Акча каралмаган	Җирлекнең башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе
11.	Программа тарафыннан билгеләнгән чараларны үтәү нәтиҗәләрен анализлау	Акча каралмаган	Җирлекнең башкарма комитеты	- 2021 ел йомгаклары буенча 2022 елның гыйнвары 2022 ел йомгаклары буенча 2023 елның гыйнвары	Башкарма комитет җитәкчесе